

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ เพื่อศึกษา 1) สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวและโอกาสความร่วมมือทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและพื้นที่เชื่อมโยง 2) ความคิดเห็นของผู้ถือประโยชน์ร่วมทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและพื้นที่เชื่อมโยง และ 3) เสนอแนะแนวทางการร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม การประชุมกลุ่มย่อย การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์และการสำรวจเชิงพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดเรียงลำดับความสำคัญ

จากการศึกษาพบว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนาประเทศ ภายใต้แผนพัฒนาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาอย่างยั่งยืน ที่ให้ความสำคัญกับนโยบายเศรษฐกิจที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ขับเคลื่อนการพัฒนาที่ต่อเนื่อง โดยมีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญการพัฒนาประเทศและจุดแข็งจากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่กระจายอยู่ใน 3 กลุ่มเมืองเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน คือ 1) กลุ่มเมืองชั้นใน ตั้งอยู่ชั้นในของประเทศ ได้แก่ ย่างกุ้ง หงสาวดี สิเรียม พุกาม มัณฑะเลย์ ตองจีและยองชเว (ทะเลสาบอินเล) เป็นกลุ่มเมืองพร้อมรองรับทางการท่องเที่ยว 2) กลุ่มเมืองชั้นนอก ตั้งอยู่ชั้นนอกของประเทศ ได้แก่ เชียงตุง ปูเตา อาระกัน มะริด มะละแหม่ง (พระธาตุนันทร์แขวน) เป็นกลุ่มเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจเป็นที่รู้จักในระดับสากล แต่มีข้อจำกัดด้านความพร้อมขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว และ 3) กลุ่มเมืองชายแดนกับประเทศไทย ได้แก่ เมืองท่าซี้เหล็กตรงข้ามอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย, เมืองเมียวดี ตรงข้ามอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก, เมืองพญาตองซู ตรงข้ามกับด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี, เกาะสองตรงข้ามด่านท่าเทียบเรือ จังหวัดระนอง และด่านมูตองตรงข้ามกับด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มเมืองทั้งหมดมีพัฒนาการมาจากตลาดการค้าชายแดน แต่มีข้อจำกัดด้านจุดดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

โอกาสความร่วมมือการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา พบว่า ศักยภาพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทิศทางการพัฒนาประเทศและปัจจัยสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ส่งผลให้เกิดโอกาสการเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา 2 เขตพื้นที่สำคัญ คือ 1) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา (จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปางและพะเยา) เชื่อมโยงกลุ่มเมืองเศรษฐกิจท่องเที่ยวรัฐฉาน และ 2) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพรและระนอง) เชื่อมโยงหมู่เกาะมะริดและ เกาะสอง มณฑลตะนาวศรี โดยมีปัจจัยสำคัญ 4 ประการ คือ 1) การเชื่อมโยงเป็นฐานการผลิตเดียวกัน 2) การทำตลาดร่วมกันระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา 3) กำหนดกลยุทธ์การแข่งขันตามกรอบความร่วมมือการท่องเที่ยวอาเซียน และ 4) ปัจจัยสนับสนุนจากการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ส่วนความคิดเห็นของผู้ถือประโยชน์ร่วมทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและพื้นที่เชื่อมโยงพบว่า ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีความเห็นต่อการสร้างความร่วมมือทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและการลงทุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาประเทศและการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวที่สร้างอรรถประโยชน์ตอบสนองสู่ความยั่งยืน เป็นการลงทุนอย่างมีความรับผิดชอบ มุ่งสู่การสร้างงาน กระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม ส่วนความคิดเห็นจากผู้ประกอบการภาคเอกชนของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาโดยส่วนใหญ่ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก แต่ขาดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาคเอกชนของประเทศไทยมีบทเรียนและประสบการณ์การบริหารจัดการท่องเที่ยวมาเป็นเวลายาวนาน โดยเฉพาะภาคการบริการและการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ควรถ่ายทอดทักษะ ความเชี่ยวชาญให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เพื่อสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและประเทศไทยภายใต้ยุทธศาสตร์อาเซียน

ข้อเสนอแนะแนวทางการร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่สำคัญมี 3แนวทาง คือ 1)การสร้างรูปธรรมการยกระดับการแข่งขันของอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันด้านการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมและขยายขอบเขตความเชื่อมโยงและโครงสร้างพื้นฐานในจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับความเชื่อมโยงการคมนาคมทางอากาศและการส่งเสริมตลาดการบินร่วมอาเซียน เชื่อมโยงท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงรายกับท่าอากาศยานเฮโฮ เมืองตองจี รัฐฉานใต้(อยู่ระหว่างการยกระดับเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ) 2)การเตรียมความพร้อมก่อนนโยบายการเปิดด่านชายแดนถาวรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ควรเร่งดำเนินพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประเทศไทยกับเมืองลอยก่อ รัฐคะยา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ให้เป็นพื้นที่พรมแดนทางธรรมชาติที่เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนร่วมกัน และ 3)การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางทะเล ชายหาดและเกาะ สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยให้ความสำคัญกับจังหวัดระนองและพื้นที่ภาคใต้ชายฝั่งอันดามัน ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล มุ่งเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเรือสำราญระดับโลกเชื่อมต่อกับทะเลอันดามันของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

คำสำคัญ: การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา, ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

Abstract

This research is aimed at 4 reasons to study 1)the situation of tourism and tourism cooperation opportunities in Thailand with the Republic of the Union of Myanmar and the connecting areas. 2)opinions of tourism-related interests between Thailand and the Republic of the Union of Myanmar and the connecting areas, and 3) Suggestions on tourism cooperation between Thailand and the Republic of the Union of Myanmar. Conduct research using qualitative research methods, Collecting data from literature reviews, Small group meeting ,Focus group, Interviews and spatial surveys, Data was analyzed content analysis and prioritization.

The study found that tourism situation in the Republic of the Union of Myanmar there is a growing trend. As a result of changes in the national development context under Myanmar Development Sustainable Plan. That attaches importance to economic policies that are based on the people as the center. Drive continuous development with the tourism industry being an important tool in national development, And strengths from the tourist attraction resources that are distributed in 3 different economic and tourism groups, 1)Inner city groups Located in the country's top, including Yangon, Bago, Syriam, Bagan, Mandalay, Taung Gyi and Nyaung Shwe (Inle Lake), is a city group ready to support tourism. 2)Outer city groups located in the outskirts of the country are Keng Tung, Putao, Arakan, Myeik, Mawlamyaing (Kyaiktiyo Pagoda), a city group that has attractive attractions that are known internationally. But there are limitations on the availability of tourism components and 3)The border town with Thailand is the port of Tachileik, opposite Mae Sai district. Chiang Rai Province, Myawaddy opposite Mae Sot District Tak Province, Phaya Tong Su opposite the three pagodas checkpoint Kan Chana Buri, Kaw Thaug, opposite Ra Nong and Maw Daung checkpoint, opposite Sing Khon checkpoint Pra Chuap Khiri Khan Province, All town groups have developed from the border trading market. But there are limitations on tourist attractions.

As for opportunities for tourism cooperation between Thailand and the Union of Myanmar, it is found that the potential of the tourism industry. The direction of national development and supporting factors for the tourism industry of the Union of Myanmar. Resulting in an opportunity to link tourism cooperation between Thailand and the Union of Myanmar 2 Important area 1)Lanna civilization Tourism Development Zone (Chiang Mai, Chiang Rai, Lam Phun, Lam Pang and Pha Yao) linking the Shan State Economy and Tourism and 2)Royal Coast Tourism Development Zone (Phet Cha Buri Province, Pra Chuap Khiri Khan, Chumphon and Ra Nong) linking the Mergui Archipelago and Kaw Thaug, Tanintharyi with 4 important factors. The reasons are 1)Linking is the same production base. 2)Marketing together between Thailand and Myanmar 3)Establishing

competitive strategies in accordance with the ASEAN tourism cooperation framework and 4) Supporting factors from the tourism industry growth.

As for the opinions of tourism beneficiaries between Thailand and the Republic of the Union of Myanmar and the connecting areas, it is found that Representative from high level government agencies involved in the implementation of international relations policies. There is an opinion on the creation of tourism cooperation between Thailand and the Union of Myanmar and the investment in the tourism industry in the Union of Myanmar. Must realize and importance to the direction of national development and tourism development that creates utility in response to sustainability It is a responsible investment. Geared towards creating jobs distributing income to the community fairly. As for opinions from the private sector operators of the Union of Myanmar, the majority in the same direction that Myanmar has a lot of tourism resources. But the lack of effective management and, The private sector of Thailand has lessons and experience in tourism management for a long time. Especially the service sector and business related to tourism industry, Should transfer skills expertise for Myanmar tourism operators. To building cooperation and relations on tourism industry development of the Union of Myanmar and Thailand under the ASEAN strategy.

Recommendations on tourism cooperation between Thailand and the Republic of the Union of Myanmar have 3 important ways, 1) Creating concrete, enhancing the competitiveness of ASEAN to be the same destination for tourism. Should promote and expand the scope of connections and infrastructure in tourism destinations In order to improve the connection of air transportation and promotion of the ASEAN aviation market. Link to Mae Fah Luang International Airport Chiang Rai Province with Heho Airport, Taung Gyi, Southern Shan State (undergoing upgrade to an international airport) 2)Preparation for the opening of a permanent border checkpoint in Mae Hong Son Province Should expedite the development of tourism links between Mae Hong Son province Thailand and Loil kaw, Kayah State, Myanmar as natural border areas that are tourist destinations shared by the community and 3)Link maritime tourism, Beaches and Islands, Support the development of Royal coast & Andaman route. Focusing on Ra Nong province and southern Royal coast & Andaman route areas, To be a sea tourism center aiming to become a world class cruise & yacht destination, connected to the Andaman sea of the Union of Myanmar.

Keywords: The international cooperation development between Thailand and The republic of the Union of Myanmar, ASEAN Tourism Strategy